

Önsöz

Değerli Okurlar, Değerli Bilim İnsanları,

Hacettepe Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü tarafından yayımlanan *Çeviribilim ve Uygulamaları* Dergisi yıllardır çeviri alanında birbirinden nitelikli makalelere yer vermiş ve yer vermeye devam etmektedir.

Bildiğiniz gibi, *Çeviribilim ve Uygulamaları* Dergisi, nitelikli birçok derginin aksine, yayın giderlerinin karşılanması için makale yazarlarından hiçbir ücret talep etmemektedir. Söz konusu giderler, Hacettepe Üniversitesi tarafından karşılanmaktadır. Bununla birlikte, hakemliklerine başvurduğumuz değerli akademisyenler, dergimizin editör yardımcıları (Cihan ALAN ve Umut Can GÖKDUMAN), yayın/danışma ve bilim kurulunda görevli olan tüm meslektaşlarımız dergimizin yayın hayatını sürdürebilmesi için, yoğun akademik çalışmalarına rağmen, gönüllülük esasına dayanan bir anlayışla ve hiçbir ücret talep etmeden, önemli katkılarda bulunmaktadır.

Bu bağlamda, dergimizin yayın hayatını sürdürmesini sağlayan Hacettepe Üniversitesi'ne, makalelerini gönderen siz değerli yazarlara, hakemliklerine başvurduğumuz akademisyenlere ve makalelerin değerlendirilmesinin tüm aşamalarında görev alan Hacettepe Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü yayın ekibine müteşekkirimiz.

Çeviribilim ve Uygulamaları Dergisi'nin Yirmi Beşinci Sayısı (Güz 2018), seçkin ve birbirinden ilginç konulara değinen on makaleden oluşmaktadır. Söz konusu makaleler Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hankuk Üniversitesi (Güney Kore), İstanbul Şehir Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi olmak üzere toplam dokuz farklı üniversitede görev yapan akademisyenlerin, dergimizin akademik yayın politikasına uygun olarak, doğrudan çeviri alanıyla ilgili yaptıkları çalışmalarıdır.

Dergimizin Yirmi Beşinci sayısında yer alan, "Çeviride Kayıplar Sorunu: Necîb Mahfûz'un Yevme Kutile'z-Za'îm Adlı Eserinin Arapça ve İngilizceden Türkçeye Çevirisi ile Arapça Kaynak Metninin Karşılaştırmalı Bir İncelemesi" başlıklı çalışmalarında Prof. Dr. Musa YILDIZ ve Arş. Gör. Gülfem KURT, "Nobel ödüllü Mısırlı yazar Necîb Mahfûz'un Yevme Kutile'z-Za'îm adlı eserinin kaynak dil Arapçadan ve ara dil İngilizceden erek dil Türkçeye yapılan çevirilerini, Mona Baker'ın eşdeğerlik tasnifinden kelime ve kelime üstü düzeyde eşdeğerlik yaklaşımını temel alarak karşılaştırmalı analiz yöntemiyle incelemektedirler

ve çeviri sürecindeki sözdizimsel, anlamsal, kültürel kimi çeviri kayıplarını ortaya koymaya çalışmaktadırlar.”

“Bir Fransız Yazını Çevirisinde Dil ve Söylem Çözümlemesi (Emile Zola’yı Anlamak ve Çevirmek)” başlıklı çalışmalarında, Prof. Dr. Selim YILMAZ ve Sultan Arzu AY “Fransız Edebiyatından Türkçeye çevrilmiş bir romanı özellikle Çeviribilim ve Dilbilim alanları açısından karşılaştırmalı bir bakış açısı ile incelemeyi amaçlamaktadırlar. Söz konusu çalışma, Uygulamalı Söylem Dilbilimi ve Çeviribilim alanları çerçevesinde, yazın çevirisinde kapsamlı bir söylem ve sözceleme araştırması yapılırken nasıl bir yol ve yöntem izlenmesi gerektiği konusunda ilgili alana katkı sunmayı hedeflemektedir.”

Yirmi Beşinci sayımızın yer verdiği bir diğer çalışma, Dr. Öğr. Üyesi Hilal ERKAZANCI’nın “William Faulkner’in *The Sound and The Fury* Eserinde Düşünce Biçiminin Türkçeye Aktarılması” başlıklı makalesidir. “Geoffrey Leech ve Mick Short tarafından biçemsel özellikler için oluşturulan kontrol listesi kullanılarak, modernist romanın biçemsel özelliklerinin Batı tarzı modernist romanlarda görüldüğü biçimiyle Türkiye’de henüz ön plana çıkmamış olduğu 1965 yılında Türkçeye kazandırılan *The Sound and The Fury* eserindeki Benjamin karakterinin anlatısında geçen ve karakterin bilişsel düzeyini yansıtan düşünce biçiminin Türkçeye nasıl aktarıldığı irdelenmektedir. Çevirmenin biçemsel tercihlerini ortaya koyabilmek için yazar, çeviri yapıtındaki önsöz ve çevirmen notlarını da incelemektedir.”

Dr. Öğr. Üyesi Duygu TEKGÜL, “Yeni Medyada Çeviri Aracılığıyla Popülerleştirme: Düşünbil Örneği” başlıklı makalesinde, “*Düşünbil* adlı bir internet sitesi (www.dusunbil.com) örneğinden yola çıkarak, dijital mecralar aracılığıyla yapılan çeviri eyleminin “popülerleştirme” açısından sunduğu olanakları ele almaktadır. Düşünbil sitesinde yayımlanan çevirilerden, çevirilerin kaynak metinlerinden ve telif metinlerden derlenen örneklerle sitedeki bilgi aktarımı stratejileri açıklanmaktadır. Ayrıca, etkileşimlilik ve kavram açıklaması gibi özellikler örneklenmekte ve telif metinlerde uygulanan çeviri stratejileri irdelenmektedir.”

Bu sayının bir diğer ilginç makalesi, Dr. Öğr. Üyesi Elvin ABBASBEYLİ’nin “Osmanlı ve Rusya İmparatorluklarının ordu sistemlerindeki farklılıkları askeri terminolojinin çevirisine engel midir? *asker*, *ser-asker*, *ser-kerde*, *ser-dâr* sözcükleri bağlamında birkaç örnek” başlıklı çalışmasıdır. Söz konusu makale, “1774 yılında Osmanlı ve Rusya İmparatorlukları arasında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşmasının İtalyanca kaleme alınan kaynak metnindeki askeri sözcükler için Osmanlı heyetinin tercümanları tarafından önerilen terimler irdelenmektedir; *asker*, *ser-asker*, *ser-kerde*, *ser-dâr* sözcükleri incelemeye konu olan sözcüklerdir. Bununla birlikte, İtalyanca kaleme alınan Küçük Kaynarca Antlaşmasının çevirisinde gerek Osmanlı gerekse de Rus delegasyonuna bağlı çevirmenlerin benimsedikleri stratejiler de irdelenmektedir.”

Dr. Volga YILMAZ-GÜMÜŞ, “Çevrimiçi Çeviri Eğitimi: Bir Sertifika Programı Önerisi” başlığını taşıyan çalışmada, “üniversitelerin sunduğu çevrimiçi öğrenme olanakları ve özellikle İngilizce ve Türkçeyi iyi bilen bireylerin çeviri piyasasına girebilme talepleri dikkate alınarak yabancı dil becerisini kanıtlamış yetişkin öğrenenler için - çevrimiçi öğrenmeye dayalı - bir sertifika programı önerisi sunmaktadır. ADDIE modeline dayalı bu öneri çevrimiçi öğrenme programına yönelik analiz, tasarım, geliştirme, uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır.”

“Çeviribilimde Ortak Zemin Arayışları: Disiplinin Gidişatına Özdüşünümsel Bir Bakış” başlığını taşıyan makale, Arş. Gör. Murat ERBEK tarafından kaleme alınmıştır. “Çeviribilimin 1972’den günümüze kadar geçirmiş olduğu gelişim sürecine ilişkin özdüşünümsel bir bakış sunmayı hedefleyen bu çalışma, çeviribilimin genel görünümünü göz önünde bulundurarak, yıllardır yaşanan bilim-kuramsal sorunların çözümüne katkıda bulunmak amacıyla, sistematik çeviri odaklı bir gözlem zemini oluşturma olanaklarını tartışmaya açmaktadır.”

Arş. Gör. Mehmet ERGUVAN’ın “*Tristram Shandy Beyefendi’nin Hayatı ve Görüşleri* Adlı Eserin İngilizceden Türkçeye Çevirisine Bourdieu’nün Sosyolojik Kuramsal Çerçevesinden Bakış” başlıklı çalışması “Laurence Sterne’ün kaleme aldığı ve başlıkta adı geçen eserin metinsel özellikleri ile Türkçe çevirisinde kullanılan yöntemlere odaklanmakta ve söz konusu çeviriye metin ötesi bir bakış sunmaya çalışmaktadır. Bourdieu’nün kültürel üretime yönelik kuramsal bakış açısı doğrultusunda bir inceleme hedefleyen bu çalışma, Bourdieu’ye ait ve çeviri sosyolojisi araştırmalarında sıklıkla kullanılan kavramlardan yararlanarak kapsamlı bir çeviri eleştirisi gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.”

“Türkiye’de İşaret Dili Tercümanlığının Normları: Alan üzerine bir ön inceleme” başlıklı makalesinde Arş. Gör. İmren GÖKCE devam etmekte olan yüksek lisans tez çalışmasının ön bulgularını bizlerle paylaşmaktadır. Söz konusu tezinde yazar, “Türk Sağır toplumu ve işaret dili tercümanlığının geçmiş ve günümüzdeki dinamiklerine ilişkin bilgi vermekte ve Türkiye’de işaret dili tercümanlığı alanında hüküm süren mevcut normları ortaya koymaktadır. Çalışma, işaret dili tercümanlığı alanındaki araştırma ve uygulamalarının çeviribilim kuramlarından faydalanabileceğini göstermekte ve özellikle üniversitelerde işaret dili tercümanlığı bölümlerinin açılmasının gündeme geldiği Türkiye gibi ülkelerde alana katkı sağlamayı hedeflemektedir.”

Yirmi Beşinci sayımızın yer verdiği son çalışma Arş. Gör. Sema Üstün KÜLÜNK tarafından kaleme alınan “Bir Kültürel Değişim Öznesi Olarak Tüccarzade İbrahim Hilmi Çığıracan ve 1896-1963 Yılları Arasındaki Yayıncılık Faaliyetlerinde Tercüme Üzerine Söylemi” başlıklı makaledir. Çalışmada, Osmanlı Devleti’nin son dönemine ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk kırk yılına damgasını vuran önemli Türk aydınlarından İbrahim Hilmi, farklı yönleriyle tanıtıldıktan sonra, adı geçen yazarın “kendi telif eserlerinin yanında kitabevi tarafından yayımlanan tercüme eserler temel alınarak, 60 yıllık yayın hayatı

süresince ortaya koyduğu 'dil' ve 'tercüme' ile tercümeyle ilişkin diğer kavramlar ve tercüme pratikleri konusundaki görüşleri, önsözler, kapaklar ve eleştiri yazıları gibi yanmetinler üzerinden irdelenmektedir."

Seçkin makalelerden oluşan bu sayımızı da keyifle okumanızı diliyor, Yirmi Altıncı sayımızda buluşmak dileğiyle, esenlikler dilerim.

Yayın Kurulu adına,
Prof. Dr. Mümtaz Kaya

Preface

Distinguished readers, distinguished academicians,

Journal of Translation Studies, published by Hacettepe University, Department of Translation and Interpreting has been dedicated to publishing qualified articles from different fields of translation studies.

Journal of Translation Studies, contrary to other prestigious journals, is free of charge for the contributors. The expenses for the publication of the journal is covered by Hacettepe University. The reviewers, our colleagues who are the members of the editorial and advisory board as well as our assistant editors (Cihan ALAN and Umut Can GÖKDUMAN) make significant contribution to the publication of our journal.

We would like to thank to the Presidency of Hacettepe University, to all the academicians who have contributed to this issue with their articles, to the referees who have reviewed the articles, and to the members of the editorial board of *Journal of Translation Studies* who have contributed to the proof-reading and editing processes.

The twenty-fifth issue (Fall 2018) of the *Journal of Translation Studies* includes ten interesting and valuable articles written by the academicians from Abant İzzet Baysal University Anadolu University, Dokuz Eylül University, Gazi University, Hacettepe University, Hankuk University (South Korea), İstanbul Şehir University, Marmara University and Mersin University. All the articles concentrate mainly on translation studies and are in line with the academic publishing policies of our journal.

In the article titled “The Problem of Losses in Translation: A Comparative Analysis of The Arabic Source Text of *Yevme Kutile’z-Za’îm* by Naguib Mahfouz with its Translation to Turkish from English and from Arabic”, Musa YILDIZ and Gülfem KURT analyse the translation of Nobel Prize-winning Egyptian writer Naguib Mahfouz’s *Yevme Kutile’z-Za’îm* into the target language Turkish from the source language Arabic and the intermediate language English through comparative analysis method based on Mona Baker’s equivalence classification of equivalence at word level and equivalence above word level. Through the analysis, the researchers try to reveal the syntactic, semantic and cultural losses in the translation.

In their article titled "Language and Discourse Analysis in a French Literature Translation (Understanding and Translating Emile Zola)", Selim YILMAZ and Sultan Arzu AY examine a novel translated from French literature into Turkish in depth with a comparative perspective especially in the fields of Translation Studies and Linguistics. The study aims to contribute to the related field within the frame of Applied Discourse Linguistics and Translation Studies regarding what method should be followed when a comprehensive discourse and enunciation research study is conducted.

Another study in the 25th issue of *Journal of Translation Studies* belongs to Hilal ERKAZANCI. The title of her study is "The Transfer of Mind Style into the Turkish Translation of William Faulkner's *The Sound and The Fury*". In her study, Erkazancı analyses how Benjamin's mind style was transferred into the Turkish translation of *The Sound and The Fury*, considering the fact that the translation came out in 1965, when the stylistic features of the Western modernist novel were yet to be imported to the Turkish novel. The study focuses on Geoffrey Leech and Mick Short's (1981) stylistic checklist in order to carry out the analysis. The study also sheds light on the paratextual information on the Turkish translation, since it provides insight into whether the translator's stylistic choices were influenced by the context of the Turkish literary field.

In her study titled "Popularization through Translation in the New Media: The Case of Düşünbil", Duygu TEKGÜL explores the opportunities the new media present for the popularization of scientific knowledge through translation, based on the case study of a Turkish website called Düşünbil (www.dusunbil.com). The paper elaborates on strategies of knowledge mediation through examples drawn from translated texts, their source texts as well as texts written originally in Turkish and published on Düşünbil. Aspects such as interactivity and conceptual clarification have also been illustrated and translation strategies employed on texts originally written in Turkish have been examined.

Another important study in this issue belongs to Elvin ABBASBEYLİ. The title of the study is "La différence des systèmes d'armées de l'Empire ottoman et de l'Empire de Russie: un obstacle à la traduction de la terminologie militaire? L'exemple des termes ottomans: *asker, ser-asker, ser-kerde, ser-dâr*". In the study, the author investigates the translation of several military terms in Treaty of Küçük Kaynarca which was signed between Ottoman and Russian Empires in 1774. To this end, the terms *asker, ser-asker, ser-kerde, ser-dâr*, suggested by the translators of Ottoman delegation for the military words in the Italian source text of the treaty, have been examined in the study. Also, the study puts an analysis of the translation strategies adopted by the translators of Ottoman and Russian delegations.

Volga Yılmaz, in her article titled "Designing Language-Specific Online Translation Courses: A Proposal" proposes an online learning model intended for adult learners with proficiency in English and Turkish that will lead to a professional certificate by taking

into consideration the availability of university online programs and the growing demand for online translation courses and/or programs particularly from potential learners with proven language proficiency. The study, proposing an online course based on the ADDIE model, elaborates on five core elements of this model namely analysis, design, development, implementation, and evaluation for teaching translation to adult learners online.

In his article titled "In Search of Common Ground in Translatology: A Self-Reflective Look into Discipline's Trajectory", Murat ERBEK provides a self-reflective look into the trajectory of translatology from 1972 to the present. Taking the overall picture of the discipline into consideration, this study also aims to discuss possible ways of creating a systematic translation-oriented observation structure which can help settling the main scientific-theoretical disputes in the discipline.

The article titled "A Bourdieusian Perspective on the Translation of the *Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentlemen* from English into Turkish" by Mehmet ERGUVAN aims at concentrating on text structures in *The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman* by Laurence Sterne and translation strategies in its Turkish translation, and focuses on the phenomena of translation beyond a textual level. Combining these two levels through Bourdieu's theory of cultural production, this study entails a comprehensive translation analysis by employing Bourdieu's key concepts.

In her article titled "The Norms of Sign Language Interpreting in Turkey: A pre-investigational study on the field", İmren GÖKCE aims to share the preliminary findings of her MA thesis in which she provides detailed information on historical and current dynamics of Turkish Deaf community and sign language interpreting, and explores the current norms of sign language interpreting in Turkey. This study also aspires to contribute to the field by demonstrating how research and practice on sign language interpreting can benefit from translation theories, especially, in countries like Turkey where establishing sign language interpreting undergraduate programs is a topic of discussion nowadays.

The last study in the 25th issue of *Journal of Translation Studies* belongs to Sema ÜSTÜN KÜLÜNK. Her article titled "Tüccarzade İbrahim Hilmi Çiğiracı as a Cultural Agent of Change and his Discourse on Translation in his Publications between 1896-1963" is another important study in this issue. In her study, Külünk introduces Tüccarzade İbrahim Hilmi Çiğiracı, who starts his career in the transition period from the late Ottoman Empire to the early Republican period, and becomes one of the first Turkish publishers of the *Babiâli*, the center of the press in the relevant period. In this study, the analysis of the discourse of İbrahim Hilmi on the 'language' and 'translation' along with translational concepts and have been analysed on the basis of paratexts such as prefaces, book covers and reviews.

We hope you enjoy reading the invaluable articles in twenty-fifth issue of our journal and look forward to receiving new contributions for our next issue.

Prof. Dr. Mümtaz Kaya
(On behalf of Editorial Board)